

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 2/2009 vp

Hallituksen esitys laeiksi ajoneuvolain muuttamisesta, ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 5 päivänä helmikuuta 2009 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmis-televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi ajoneuvolain muuttamisesta, ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä ja ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä (HE 236/2008 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- liikenneneuvos, johtava asiantuntija Kari Saari, liikenne- ja viestintäministeriö

- toimialajohtaja Björn Ziessler, Ajoneuvohallintokeskus
- TkT, erikoistutkija Juhani Laurikko, VTT
- tekninen johtaja Hannu Pellikka, A-katsastus Oy
- tekninen johtaja Jyrki Hautaviita, K1 Katsastajat
- toiminnanjohtaja Matti Ojala, Yksityisten Katsastustoimipaikkojen Liitto ry
- standardisointipäällikkö Pertti Isoniemi, Yleinen Teollisuusliitto
- tekninen asiamies Mikael Rehula, Autotuojat ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvolakia. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä ja laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä.

Ajoneuvolain muutoksella pantaisiin täytäntöön autojen ja niiden perävaunujen tyyppi- ja yksittäishyväksyntää koskeva direktiivi. Ajoneuvojen EY-tyyppihyväksyntävelvoite ulotettaisiin koskemaan kaikkia uusia autoja ja niiden perävaunuja. Yksittäin valmistettujen tai maahantuotujen uusien autojen ja niiden perävaunujen vaatimustenmukaisuus todettaisiin nykyisen

rekisteröintikatsastuksen sijasta yksittäishyväksynnässä. Vastuu yksittäishyväksynnästä olisi Ajoneuvohallintokeskuksella. Tutkimuslaitoksia koskevia säännöksiä muutettaisiin ja työnjakoa tutkimuslaitosten ja Ajoneuvohallintokeskuksen välillä muutettaisiin niin, että lähtökohteisesti tutkimuslaitokset tekisivät tyyppihyväksyntään liittyvää tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa. Ajoneuvohallintokeskuksen vastuulla oleva ajoneuvojen markkinavalvonta laajennettaisiin kattamaan kaikki uudet tieliikennekäyttöön tarkoitettut ajoneuvot.

Yksittäishyväksyntää koskevan lain nojalla Ajoneuvohallintokeskus hankkisi yksittäishyväksyntöjen myöntämiseen tarvittavat palvelut niiden tuottajilta.

Yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä annettavan lain nojalla nykyiset rekisteröintikatsastuksia suorittamaan oikeutetut katsastustoimipaikat suorittaisivat yksittäishyväksynät, kunnes ajoneuvojen yksittäishyväk-

synnän järjestämisestä annettava laki tulee voimaan.

Laki ajoneuvolain muuttamisesta ja laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän väliaikaisesta järjestämisestä ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 29 päivänä huhtikuuta 2009. Viimeksi mainittu laki olisi voimassa vuoden 2010 loppuun. Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä tulisi voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2011.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on panna täytäntöön autojen ja perävaunujen puitedirektiivi. EY-tyyppihyväksyntämenettely laajennettaisiin koskemaan kaikkia direktiivin soveltamisalaan kuuluvia autoja ja niiden perävaunuja. Tyyppihyväksyntä koskisi myös tällaisiin ajoneuvoihin suunniteltuja ja rakennettuja järjestelmiä, osia ja erillisiä teknisiä yksiköitä. EY-tyyppihyväksyntämenettelyn laajentamisella vältettäisiin useissa jäsenvaltioissa samalle ajoneuvotyyppille tehtävät kansalliset tyyppihyväksynät sekä vähennettäisiin ajoneuvon liikenteeseen hyväksymiseen tarvittavaa työtä ja kustannuksia. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on korostettu säädösten direktiivinmukaista voimaantuloa, sillä ajoneuvoteollisuus Suomessa ja ulkomailla on direktiivin julkaisusta lähtien valmistautunut aikataulullisesti kokonaisten ajoneuvojen EY-tyyppihyväksyntään ja sen mukanaan tuomaan kaupan esteiden purkamiseen.

Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tehtäviin sopimukseen perustuvan yksittäishyväksyntäjärjestelmän mahdollisiin ongelmiin, kasva- viin hallinnointikustannuksiin, heikentyvään alueelliseen palvelukykyyn ja asiakkaiden kas-

vaviin siirto- ym. kustannuksiin. Järjestelmän on pelätty lisäävän yksittäismaahantuontia, joka kasvaisi kaupalliseksi toiminnaksi muodostaen maahan uudentyypiset automarkkinat. Tässä esitetyt näkökulmat voidaan osin ottaa huomioon tarvittavia asetuksia koskevassa valmistelutyössä. Valiokunta painottaa lainuudistuksen vaikutusten seurantaa, erityisesti liittyen alueelliseen palvelukykyyn ja autojen yksittäis- maahantuonnin kehittämiseen.

Yksityiskohtaiset perustelut

Johtolause. Hallitus on 7 päivänä marraskuuta 2008 antanut eduskunnalle esityksen laiksi auto- verolain, arvonlisäverolain ja ajoneuvolain 60 §:n muuttamisesta (HE 192/2008 vp). Lakiehdotukset hyväksyttiin eduskunnassa 9 päivänä joulukuuta 2008, mutta lainmuutos ajoneuvolain 60 §:n muuttamisesta (7/2009) on hyväksytty säädettäväksi voimaan valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetus (61/2009) ajoneuvolain 60 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosta on annettu 5 päivänä helmikuuta 2009. Asetuksen mukaan laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009. Nyt käsiteltävänä olevaa lakiehdotusta eduskunnalle esitettäessä ei edellä mainittua asetusta vielä ollut annettu, joten 60 §:n muutoksen voimaantuloa ei ole voitu huomioida. Näin ollen valiokunta lisää johtolauseen 60 §:ään liittyen maininnan laista 7/2009.

60 §. Viitaten edelliseen valiokunta on lisännyt pykälään uuden 3 momentin ottaen huomioon lain 7/2009. Tämän seurauksena pykälän 3—6 momentit siirtyvät momenteiksi 4—7. Valiokunta ehdottaa lisäksi poistettavaksi uudesta 3 momentista aikarajoituksen, jonka mukaan ajoneuvon on oltava hyväksytty aikaisintaan kolme kuukautta ennen ensirekisteröintiä suoritetussa rekisteröintikatsastuksessa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tämä rekisteröintikatsastuksen voimassa olon rajoitus on todettu käsiteltävänä olevan lainuudistuksen yhteydessä tarpeettomaksi.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 11 päivänä joulukuuta 2002 annetun ajoneuvolain (1090/2002) 18 §, 36 a §:n 3 momentti sekä 67 ja 83 §, sellaisena kuin niistä ovat 36 a §:n 3 momentti laissa 362/2006 ja 67 § laeissa 1328/2004 ja 233/2007,

muutetaan 1, 3 ja 6 §, 7 §:n 1 momentti, 15, 17, 28 ja 29 §, 5 luvun otsikko, 30—34, 34 a, 35, 36, 37 ja 39—41 §, 41 a §:n 1 momentti, 42—44, 44 a, 45—50, 54 ja 60 §, 62 §:n 1 momentti, 63, 64 a ja 69 §, 10 luvun otsikko, 78—81 §, 82 §:n otsikko ja 1 momentti, 86 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 93 §:n otsikko sekä 96 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 § osaksi mainitussa laissa 233/2007, 3 (*poist*) §, 62 §:n 1 momentti, 64 a §, 86 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti ja 96 § viimeksi mainitussa laissa, 60 § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 7/2009, 6 §, 5 luvun otsikko, 34 a §, 41 a §:n 1 momentti, 44 a, 45, 78 ja 80 § mainitussa laissa 362/2006, 30, 35, 41 ja 49 § osaksi mainitussa laissa 1328/2004, 31, 32, 34, 40, 47, 50 ja 69 § viimeksi mainitussa laissa, sekä

lisätään lakiin uusi 29 a, 32 a, 32 b ja 39 a §, 41 §:n edelle uusi luvun otsikko, lakiin uusi 44 b, 46 a ja 46 b §, 47 §:n edelle uusi luvun otsikko, lakiin uusi 47 a ja 50 a §, 5 c luku, 60 a ja 60 b §, 66 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 233/2007 uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, sekä lakiin uusi 86 a ja 93 a—93 c § seuraavasti:

60 §

Rekisteröintikatsastus

(1 ja 2 mom. kuten HE)

*Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ajoneuvon on oltava hyväksytty (**poist.**) ennen ensirekisteröintiä suoritetussa rekisteröintikatsastuksessa, jos ajoneuvosta on tehty autovelolain 35 b §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus. (Uusi)*

(4—6 mom. kuten HE:n 3—5 mom.)

Valiokunta on lisännyt 7 momenttiin (HE:n 6 momentti) viittauksen uuteen 3 momenttiin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että 2. ja 3. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi johtolause ja 60 § muutettuina seuraavasti:

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteröintikatsastuksesta, rekisteröintikatsastuksesta annettavasta todistuksesta sekä rekisteröintikatsastusta koskevien tietojen ilmoittamisesta rekisteriin. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää, ettei ajoneuvoa 1, 2 ja 3 momentista poiketen tarvitse esittää rekisteröintikatsastukseen, ellei rekisteröintikatsastus ole tarpeen:

(1—4 kohta kuten HE)

LiVM 2/2009 vp — HE 236/2008 vp

Helsingissä 27 päivänä helmikuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Martti Korhonen /vas	Lyly Rajala /kok
jäs.	Leena Harkimo /kok	Tero Rönni /sd
	Lauri Kähkönen /sd	Janne Seurujärvi /kesk
	Mats Nylund /r	Johanna Sumuvuori /vihr
	Pentti Oinonen /ps	Anne-Mari Virolainen /kok
	Markku Pakkanen /kesk	vjäs. Sari Palm /kd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaj Laine.